

posebno pa — gorje ako ni v šoli glede stanovskih dolžnosti neodrečen. Mlad učitelj utegne k večjemu imponirati kot izboren pevec ali telovadec, udeleževati se še lahko kot knjižničar na še tukaj mora biti oprezen. Pozabiti pa ne smemo da je učitelj kot vzgojitelj mladine le posredno vzgojitelj naroda nikakor ne direktno in če je v tem oziru storil svojo dolžnost, je storil tudi kot kulturni delavec največ. Najprostejši seljak dobro loči, kateri učitelj stori v šoli svojo dolžnost in kateri ne in zastoni da bi indolentni učitelj nastopal izven šole. Jaz za svojo osebo smatram za potrebno da šolska oblast naravnost prenovi sleherni udeleževanje izven šole, dokler učitelj ni v šoli glede točnosti in vestnosti nedotakljiv.

Kar se pa tiče novincev navlašam le že 100krat izrečeno željo: ti bi naj prišli pod vodstvo dobrih nalašč za to izbranih voditeljev, ki jih naj uvede v uspešno interno delo v šoli ter eventualno z vzgledom polagoma pridobe za to ali ona panoga izvenšolskega kulturnega dela, za koto pač dotičnik kaže možnost in veselje. Učitelju omejevati osebno svobodo kie in kako naj uporabi svoji prosti čas pa bo napravilo le še večje gorje. Od učitelja se pač zamore zahtevati da je vesten, točen v šoli ter pripravljen za pouk ter da stori svojo dolžnost v šoli ter to kar je šolo v zvezi: predovedati mu da ne sme v pouka prostem dnevu v Ljubljano ali kamor si bo di, je prvič sploh nedosegljivo, drugič pa nesmiselno. Vsak bo našel za svoj pot 100 izgovorov tudi je to njegova osebna zadeva, ki pač ni treba biti uradno objavljena. Ta ljudi izprehode v naravo drugi voli koncerte ali gledališče zopet tretji pač vino in karte v domači beznici. Katero izmed teh je boljše?

Našli bi se navsezadnje tudi taki šolski voditelji ki bi kakemu nesimpatičnemu učitelju prepovedali vsako zabavo in užitek v bližnjem mestu, če ne drugače iz zgolj nagajivosti in zavisti, ker eventualno voditelj sam ne mara ali ne more na.

Kar se pa tiče potrebnih železniških garnitur, pa i daleko ni tako hudo. Le ne pretiravati: mislim, da je le malo učitelstva ki se zamore posluževati polovične voznice ker pač vsakega ne mika dostikrat predolga pot k železnici, in koliko šol je ob železnici?

V Ptuiju dne 2. oktobra 1926.

Fran Šegula.

— »Jutro« je pričelo zopet posegati v naš stanovski pokret in vidi se, da se hoče zopet ves pokret spraviti na politično polje. Sedaj dela »Krizo v slovenskem delu UJU«. Če je »Jutro« prav, da se srušča zopet v naš stanovski pokret, je nam tudi, da si ni konsekvence glede nezavisnosti stanovskih zadev in organizacij. Članstvu bomo primerno pojasnili svoje stališče.

— »Jutro« poroča, da je pri zadnjem zborovanju Kranjskega učiteljskega društva bilo razmerje 40 : 40. Po avtentičnem poročilu moramo ugotoviti da je razmerje bilo 36 : 56 glasovom, s katerimi je bila izglasovana zaupnica delegatom.

— »Jutro« poroča o izstodu Radoviškega učiteljskega društva iz UJU. V koliko je to poročilo avtentično in v koliko se je to zborovanje vršilo v skladu s pravili bo poverjeništvu še ugotovilo in javno pojasnilo.

— Proti demoralizaciji v šolski upravi. Pod tem naslovom iznaša »Jutro« očitek posluževanja političnih strank pri oddaji službenega mesta v Ribnici. Pov. UJU je poslalo »Jutru« sledečo izjavo: »Z ozirom na tozadevno vest v »Jutru« od 30. septembra nam pošilja ljubljansko poverjeništvu UJU izjavo ki pravi: »Gospod Herman Kmet šolski upravitelj v Dolenji vasi pri Ribnici ni član vodstva ljubljanskega poverjeništvu UJU. Tudi ni znano poverjeništvu da bi se posluževal za svoje službeno mesto protekcije političnih strank. Vodstvo poverjeništvu stoji strogo na stališču, ki ga je objavilo, da se ima pri namestitvah postopati pravilno in objektivno, namani na da bi se pri tem oziralo na to ako je slučajno prosilec »deklarira« ali »antideklara«, oziroma da bi se oziralo na to, kateri politični stranki pripada prosilec. Proti temu se bo poverjeništvu odločno borilo. Poverjeništvu je pozvalo gg. Hermana Kmeta in Alfonza Završnika, da predložita svojo argumentacijo do pravičnosti za navedeno službeno mesto. Obrnilo se bo da tudi na gosp. šefa prosvetnega oddelka in učiteljskega zastopnika v namestitelni komisiji, ako bo mogoče dobiti tudi službeno utemeljitev za dvo-

predlov na podlagi katerega se je izvršilo imenovanje. Nato bo poverjeništvu objasnilo zadevo javno ker se je iznesla v javnost kar pa mora poverjeništvu odločno obsoditi posebno ker se z obljavo v političnih listih daje stvari politično lice.

— Čudno stališče in dvoina mera. Po volitvah v trgovsko in obrtno zbornico niše »Jutro« zelo vneto o stanovski avtonomiji. Tam pravi: »To ni načelo za volitve, ampak se boli in boli utrje kot temelina poteza celega našega organizacijskega sestava. Stanovji so v svojih stanovskih stvarih nezavisni. S tem ni rečeno, da se ne morejo ozirati na obče narodne interese in tudi ni podčrtana kakšna prenapetost napram drugim stanovom. V kulturnih in političnih zadevah pa delujejo vsi stanovji skupaj za skupne ideale. V poslednjem oziru ni pravično, in tudi ni res da gospodarski stanovji ne bi imeli živih nacionalnih in občnih kulturnih stremljenj. Čudno je to od »Jutra«, da priznava neodvisnost v stanovskih stvarih vsem stanovom trgovcem obrtnikom nad profesorji se ni še nikdar zgražalo ker delujejo vsi profesorji skupno v stanovski organizaciji in se vsi profesorji, ki so najbolj »Jutru«, tam družijo s »klerikalci« tudi nad naprednimi meščanskošolskimi učitelji se ne zgraža, če se družijo stanovsko »klerikalci« samo osnovnošolski učitelji po »Jutrovem« nazoru ne sme biti nezavisen in mora prei vprašati politične stranke in niene eksponente za dovoljenje če se hoče združiti v stanovske svrhe s stanovskimi tovariši.

— V mariborski oblasti se nameravajo oddati nekatera udobna upraviteljska in učiteljska mesta potom pogosto zlorabljenega čl. 71. Tako se splošno govori da se »veda« te govorice sedaj še ne morejo kontrolirati v koliko imajo resnično podlago. Naše stališče glede takih premeščanj je docela jasno. Zato pravočasno opozorjamo prizadete politične stranke kakor tudi druge činitelje, da bomo zasledovali vsak posamezni slučaj takih premeščanj in ugotovili, v koliko je bil res upravičen. Zato naj bi slučaj v Mariboru ne našel — naslednikov.

— Prodaja šolskih potrebščin s strani učitelstva. Ministrstvo prosvete je izdalo z odlokom P. br. 2973 od 4. septembra 1926 odločbo, da učitelstvo ne sme prodajati šolskih potrebščin tam, kjer so knjižarne. Po krajih kjer ni knjižarn, sme učitelstvo izjemoma nabavljati najnujnejše šolske potrebščine ali mora o teh nabavah poročati nadzornikom da jim izdajo odobrenje.

— Možitev učiteljev. Z odlokom ministrstva prosvete glede možnosti učiteljev se ne omejuje pravica možnosti učiteljev ker pravi odlok da za ženitbe med učiteljskim osebiem ni treba dovoljenja ministrstva prosvete. Možitev brez predpisane dovoljenja v drugih slučajih se pa smatra kot prostovoljen izstop iz službe.

— Ljubljanska specialiteta. Našo zadnjo notico v tej zadevi moramo toliko pojasniti, da velja odlok za vsa država, kakor smo preiel avtentično pojasnilo, nikjer pa ni rečeno da bi smeli poučevati šolski upravitelji samo štiri ure tedensko in so take odredbe v nasprotju z ministrsko odredbo.

— Da ne bo kriv zopet Beograd moramo resnici na lubo poročati da ne zadene prav nobena krivda zakasnitvi imenovani novincev Beograda kar moramo verjeti po pojasnilih za katerih poravek smo naprošeni.

— Novi učni načrti. Pri novih učnih načrtih je treba predvsem opozoriti da so provizori, ki je dan v prvi vrsti učitelstvu v pretres, da pri njih sodeluje in pove svoje mnenje. Po izjavah mnogih odličnih šolnikov pomenijo novi načrti v mnogih pogledih lep napredek v nekaterih zadevah pa jih bo nujno ob letu poravnati. Zato se kot na polzkušne načrte učitelstvu ne more tako tesno vezati na ne. Nujno potrebne bi bile sedaj, ko imamo to osnovo ankete šolskih upraviteljev posameznih kategorij šol v okrajih (enorazrednicah itd.) da se pozovore o načrtih. Urediti je tudi število ur kar znaša na enorazrednicah s ponavljalno šolo 35½, a učna obveznost je najvišje vzeto 30 tedenskih ur. Kdo bo plačal nadure? Iz tega razloga bi bilo nujno svetovati, da se glede ur pri leponisju itd. drži stare razdelitve učnih ur. Največ odpora je sploh radi razdelitve ur ne na toliko glede učne snovi, kolikor je dosedaj pomislekov. Pri enorazrednicah je domanjkljiv opoldanski odmor in se bo težko obnesel pouk od 2.—5. popoldne. Na uč-

telia pride v posameznih dneh od 8.—12. in še od 2.—5. kar je mnogo. Kaj je s kmetijem pri novi razdelitvi ur pri enorazrednicah itd.? Za 6.—8. razred veljajo še stari načrti. Kako je to spraviti v sklad z novo razdelitvijo učnih ur? Vsekakor pa je pozdravljati da je izšel nov učni načrt da pridemo do debate v tem pogledu, za katero služi kot podlaga.

— Nov učiteljski list. V Ljubljani je izšla 1. številka novega »šolsko« političnega lista »Edinstvo«. Za konzorcij odgovarja g. Ivan Šmaidek, ureja ga g. Luka Jelenc. Tiska se v »Narodni tiskarni«.

— Namen novega našega »stanovskega« bratca »Edinstva« je med drugim tudi pobijati klerikalnega zmaja in boi proti »peti klerikalnega reakcionarstva«, kakor je zapisano v programu. Lena stanovska naloga!

— Maščevalnost ga je rodila. nameč »Edinstvo«. Tako je videti iz osebnih napadov v zadnji številki.

— Prava obsodba. V stanovskih vrstah se splošno pojavlja močna obsodba proti onim upokojencem, ki hočejo našo stanovsko organizacijo izrabiti za svoj strankarski šport. Častna izjema onim upokojencem ki nas resno podpirajo.

— Od prve plače prvi dar. »Učit. domu« v Mariboru je daroval tov. J. Bajde v Studenčih znesek 25 Din. Koliko posnemovalcev bode neki našel med našimi najmlajšimi tovarišicami).

— Ročni zemljevid Slovenije v založbi »Učit. doma« izide sigurno do konca tega meseca. Radi tehničnih ovir je nastala mala zakasnitev. Sedaj na gre delo gladko izpod rok.

— Vse šole v področju učiteljskega društva za mariborski šolski okraj so te dni dobile deloma osebno deloma s doštvo »Pristopne izjave« ki jih naj vsi stari in novi člani dotične šole izpolnijo ter takoj pošlijo na gđ. Olgo Kraševc učiteljico, pisarna sreskega šolskega nadzornika Maribor. — Istočasno pa je treba poravnati vso zaostalo članarino, ker se bodo brezpozno črtali vsi tovariši(ce) ki ne izpolnjujejo družvenih dolžnosti. Član(ice) se tudi opozarjajo na seini sklen z dne 16. januarja t. l.: vsaka učna oseba plača od svoje mesečne dražinske doklade 1% v fond za zgradbo »Učit. doma« v Mariboru.

— Domoznanstvo za osnovne šole. sestavil Josip Brinar. Cena vez. izvodu 20 Din.

Brinarjevo »Domoznanstvo« prinaša vso tisto domoznansko snov, ki jo predpisuje novi »nastavni plan« za 4. razred osnovnih šol (glei prilogo k »Osnovni Nastavi« br. 1.)

Prvi del knjige obravnava Slovenijo in nato vso našo kraljevino po zakroženih kulturno - zemljepisnih slikah. Drugi del »Domoznanstva« pa podaja v 44 vzorno sestavljenih slikah vse važne dogodke iz zgodovine troimenegega našega naroda. V zgodovinskih slikah je posebno naplašena etična stran ter izzvenevaio zgodovinski orisi v akorde domoljubia, bratske sloge in sličnih vzorov.

»Domoznanstvo« se odlikuje po jedrnatem slogu in preglednosti ter kaže v vsem da je praktično delo izkušnega šolnika.

V istem založništvu (Goričar & Leskošek v Celju) je dobil učno knjigo »J. Brinar. »Slovenska vadnica« za višje razrede osnovnih šol in za meščanske šole. Vaie iz slovnice pravopisa in spisa. Cena vez. izvodu 24 Din.

Brinarjeva »Slovenska vadnica« ni morebiti suhoparen slovniški učbenik, marveč je bogata zakladnica narodnih pregovorov, skrbno izbranih pesniških citatov in odlomkov iz naših pisateljev-klasikov. Iz mnogobrojnih zvezdov in vai se slovniški nauki tako izlahka izvajaio kakor se izlušči kleno zrnje iz dozorelega klasia.

Obe knjigi »Domoznanstvo« in »Slovenska vadnica«, je šolska oblast uradno odobrila a praktična uporaba v šoli bo dala knjigama najboljšo priporočilo.

— Slika državnega grba. V založništvu »Učiteljskega doma« v Mariboru je v uspeio izvršenem barvnem kamnotisku izšel državni grb kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. To dejstvo bodo z veseljem pozdravili vsi naši šolniki, ker so s tem pridobili važno ponazorilo pri domoznanskem pouku. Na trpežnem kartonu v formatu 550 mm x 450 mm izvršeno reprodukcijo bodo toplo pozdravili tudi drugi javni uradi ter prosvetni delavci, ki pridejo tako često v neprijeten položaj, ko potrebujeio ob raznih prireditvah v barvah in ustavnim predpisom odgovarjajoč državni grb. pa

nimalo zato nikakega pridomočka ki bi jih mogel o tem hitro in točno poučiti. Kot posebno zaslugu naj omenimo še kratko toda popolnoma jasno in izčrpano zgodovino nastanka razvoja in domena posameznih delov likovnega simbola naše države, pri čemer bi bilo le še dostaviti da se grb kraljeve hiše loči od državnega v tem, da tam zastopa Slovenijo enoglavni orel nekdanje vojvodine Kranjske.

— Zvonček (1. šte.) letnik 1926/27 je ravno kar izšel s sledečo vsebino: E. Gangl: Dalmacija, pesem. — Josip Vandot: Kocljeva osveta, planinska pripovedka s podobama. — A. Potočnik: Ljubljana, poučni spis. — Janko Samec: Skrivanje, pesem. — M. Jezernikova: Vila Zlatana, pravljica. — Fr. Rojec: Lambergarjev dom, pesem. — Janko Leban: Valentin Stanič, življenjski pis. — Karel Štrbenk: Jure, gledališka igra. — Pouk in zabava. — Koticček gospoda Doropoljskega. — Ta najboljši mladinski list vsem staršem najtopleje priporočamo, da ga naroče za svojo dečo. Starši naj se ne strašijo malenkostne denarne žrtve, kajti celoletna naročnina znaša samo 30.— Din. Iz navedenega pa je razvidno, da je Zvonček bogate vsebine, ki bo našim malčkom vedno dobro služila v razvedrilo, pouk in v blažitve srca. Naročbe naj se naslovijo na upravo Zvončka, Ljubljana, Franciškanska ul. 6./L

— Navodilo o sestavi sprejemnega radioaparata. Nekateri žele da bi »Učiteljski Tovariš« prinašal zornia poročila. Tem odgovarjamo, da nam primanjkuje celo prostora za strokovna informativna poročila, ne pa da bi delali reklamo za razne športe. Dopolnilo prosimo da nam poročila pošiljajo v prvi vrsti v obliki kratkih informativnih notic, ki jih lahko uvrstimo med splošne vesti. V tem pogledu moramo reči da so dodisi često nepraktični in ne dosežajo vsotege namena ker hoče vsakdo v listu objavljati le dolge članke, ki jih na čitatelji ne čitaio radi. Prispevajte torej s kratkimi informativnimi noticami, saj je vedno mnogo novega kar bo zanimalo tudi druge in bomo s tem najbolj dvignili list.

— V razmišljanje! Znano je dejstvo, da ni niti ene politične gospodarske in kulturno-prosvetne organizacije, kjer bi učitelstvo ne imelo polnih rok dela: vse za narodov blagor. Tudi ob zadnji redukciji dražinskih doklad so se gospodje v vladi sklicevali na narodov blagor in patriotičnost uradništva. — Kaj je čisto delež učitelstvu za njegovo izvenšolsko delo pri X organizacijah in ustanovah? To, da nimaš zaslambe ne pri preprostem ljudstvu in še manj pri tkzv. akademsko izobraženi inteligenci. Značilen je naslednji dogodek v nekem mestu na Dolenjskem: Nekj kolega je v debati z nekim akademsko izobraženim uradnikom prišel tudi na učiteljsko stanovsko vprašanje. Končni rezultat je bil ta da je omenjeni gospod zadržil kolegu v obraz hlapčevstvo učitelstva, ki je bilo, je in bo ostalo hlapčevsko. — Stvar ostavljam brez komentaria. Znan je rek: Resnica v oči kolie! — Kar je bilo naj bo. Ali kar bo, mora biti drugače! — Moje skromno mišljenje je, da se posebno učitelstvo dosledno ravnai do sklepu urad. org. priobčenem v neki izmed zadnjih števil »Našega Glasa« da pokažemo hrbet vsem političnim in drugim organizacijam ter skrbimo predvsem za naše stanovske interese. Na ta način nam bo preostalo tudi nekaj ur za naš lastni napredek in poglobitev našega strokovnega in splošnega znanja. Več samozavesti in spoštovanja samega sebe in kmalu bo morala razna gospoda korizirati svoje mnenie o nas in nas upoštevati kot činitelje preko katerih ni gospodarskega in kulturnega napredka.

F. R.

— Nobeden učitelj ne more biti član dveh stanovskih - političnih organizacij. Vsak član nov. UJU bo moral podpisati pristopno izjavo, da ni član nobene druge stanovsko-politične organizacije. Pristopne izjave so že preiel okrama učiteljska društva.

Naša gospodarska organizacija.

— Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani. Gospa Marija vdova Črnogoleva z Viča nam je poslala kot zanuščino do blagopokoinem soprogu Franu 1000 Din. Bodi ij izrečena na tem mestu posebna zahvala! Vsem naše

ARGUS je naš najboljši informacijski zavod
ARGUS ima v vseh mestih svoje poverjenike
ARGUS daje informacije o vsem, zlasti pa o finančnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnikov
ARGUS -ove informacije so valkdar točne izčrpne in hitre
ARGUS se nahaja v Vuku Karadžića ul. II, Beograd
ARGUS -ov telefon je 6-26, a brzojavni naslov Argus

sožalje! — V septembru so poslale članarino sledeče osnovne šole: Blanca 20 Din; Vinica 50 Din; Petrova vas 10 Din; Dob 20 Din; Fara pri Kočevju 20 Din; Mozal 20 Din; Grčarice 10 Din; Ovčjak 40 Din; Svetli potok 10 Din; Cerklje 50 Din; Krani — deklška 70 Din; Naklo 20 Din; Bučka 22 Din; Radeče pri Zidanem mostu 10 Din; Veliki Gaber 20 Din; **Ljubljana** · I. deška osnovna šola 110 Din, III. deška osnovna šola 30 Din deklška osnovna šola v Spodnji Šiški 50 Din, gluho-nemnica 120 Din, pomožna šola 50 Din, Barič 50 Din, mestni šolski svet 30 Din, I. Gantarjeva 50 Din, Božo Račič 11 Din; **Lublianska okolica**: Borovnica 100 Din, Jezero 10 Din, Moste 220 Din, Rakitina 10 Din, Šmartno 50 Din, Št. Peter 120 Din, Zalog 50 Din, Zelimlie 10 Din; Planina 30 Din. **Doslej sem prejel na članarini in darovih v letošnjem letu 39.803 Din 5 o.** Jos. Kobal, blag.

Iz naše stanovske organizacije.

Vabila

— Učiteljsko društvo za srez Laško zboruje dne 16. 10. 1926 ob pol 10. uri dopoldne v Zidanem mostu. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. O novih učnih načrtih (poročila sreski nadzornik tov. Potočnik). 4. Poročilo o pokrajinski in glavni skupščini (poročevalec tov. Pleskovič). 5. Poročilo k dopisu glede pristopa k Osrednji Zvezi drž. nameščencev (poročevalec tov. Kslinger). 6. Slučajnosti. K polnoštevili udeležbi vabi odbor.

— Učiteljsko društvo za marenberški kraj zboruje v soboto dne 16. oktobra t. l. v Vuhrednu ob 9. uri v šoli s sledečim vzporedom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročilo tov. Lešnika o pokrajinski in državni skupščini. 4. Razgovor o novem učnem načrtu in o razdelitvi učnih ur za posamezne kategorije šol. 5. Slučajnosti. Udeležba obvezna. Odsotnost opravite! Tovariši in tovaršice, ki se niso člani društva se vabijo k pristopu. — Odbor.

— Kozjansko učiteljsko društvo zboruje v soboto, dne 16. oktobra t. l. v Kozjem ob 10. uri. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Fizikalni temelji brezžične telefonije, poročila tov. Josip Hernaus. 4. Slučajnosti. — Udeležba obvezna.

— Smarsko-rogaske učiteljske društvo bo zborovalo dne 16. oktobra ob 10. uri v Rogaske Slatini. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. »Rasčunski pouk v smislu učenčeve samodelavnosti«, ref. tov. Kukovčeva. 4. »O skupščinah«, por. tov. Verk. 5. Slučajnosti. Pred zborovanjem odborova seja. Pri tem zborovanju naj ne manjka nihče! — **Belokranjsko učiteljsko društvo** zboruje v soboto 16. oktobra 1926 ob 11. uri v Črnomlju. Dnevni red: A. Ob 11. uri pevka vaja. B. Ob 13. uri: a) Odobrenje zapisnika. b) Poročilo predsedstva. c) Risanje in deška točna dela v osnovni šoli — predava ravnatelj meščanske šole tovariš Alojzij Novak iz Ljubljane. c) Slučajnosti. Z oziranjem na 3. točko dnevnega reda naj nikdo ne manjka! — Odbor.

— **Novomeško učiteljsko društvo** ima dne 16. oktobra 1926 ob 9. uri v osnovni šoli izvanredni občni zbor s sledečim vzporedom: 1. Poročilo predsednika in dopisi. 2. Poročilo o pokrajinski skupščini v Celju, poročila tov. Matko. 3. Poročilo o glavni skupščini v Beogradu, poročila tov. Ivanetič. 4. Razprava o novem poslovanju UJU poverjeništvu Ljubljana. 5. Sklepanje o eventualnem izstopu društva iz poverjeništvu UJU Ljubljana. 6. Slučajnosti.

— **Ljubljansko učiteljsko društvo** zboruje v četrtek dne 14. oktobra t. l. ob 18. uri v šoli pri Sv. Jakobu s sledečim dnevnim redom: 1. Predsedstveno poročilo. 2. Poročilo o državni skupščini UJU. 3. Članstvo pri Osred. zvezi drž. nameščencev. 4. Razmerje učiteljsva do Učit. tiskarne. 5. Slučajnosti.

Poročila:

+ Zborovanje Kranjskega učit. društva se je vršilo 4. t. m. v zvezi z uradnim zborovanjem pod vodstvom ref. Rusa, ki je podal nekaj stvarnih navodil k novemu učnemu načrtu in o namerah, ki so združene s preureditvijo našega šolstva. Debata o razporedbi ur je dokazala, da osnutek ni primeren za naše šolstvo in da je večji del popolnoma neizvedljiv. Sklenjeno je bilo, da vsaka kategorija šol vpošlje uradno svoje pomisleke, ki se bodo iznesli na pristojnem mestu. Tov. Mlekuž je podal stvarno zanimiv referat o deških ročnih delih, s čemer je potolažil premmnoze tovaršice, ki si niso bili svesti naloga novega predmeta.

Društveno zborovanje, ki je pričelo šele ob pol 12. uri, je trajalo do pol 15. ure. Predsednik pozdravi po običajnih formalnostih tov. poverjenika in strok. tajnika, spomni se v nagovoru pok. tov. Jezerška, čestita na odklovanju tov. Janji Miklavčičevi, omenja udeležbo učiteljsva na svečanosti odkritja spomenika pok. kralju Petru v Kranju, ki je bila res prava nepolitična nacionalna manifestacija vsega prebivalstva našega okraja. — Po kratkih besedah o celjski skupščini omeni svojo izvolitev v ožji svet in glavni odbor, v katere sam ni kandidiral, pač pa se je trudil, da njegovo mesto zavzame tov. Rus. — Glede poslovanja novega poverjeništvu opozarja na »apel«, objavljen v Uč. Tov., iz katerega je razvidno vse, kar hoče vršiti in kar zahteva, da izpolnjuje tudi članstvo.

Po poročilih tajnika in blagajnika, ki opozarja, da s počitniškim prekinjenjem vplačevanja članarine ne bodo izvršene društvene obveznosti in naj se vsakdo potruži, da zaostanke dopolni, poda tov. Lohy verno sliko o poteku celjske skupščine. Izredna tišina ob njegovih izjavah sama je že svetočila, da je sleherni beseda usodopolna za nadaljnji razvoj društvene krize. Ker pa je odel tov. poročevalec tako razupito deklaracijo z ovojem tovariške ljubavi in skušal omiliti vse neljube incidente z izrazi globokega spoštovanja vsem stvariteljem organizacije, smo pač pričakovali, da se tovaršice protivniki v debati poslužijo umestnih izrazov in fakt. Toda ne! Zlasti so morala na račun naše najplemenitejših tovarišice V. Z. predbacivanja, ki jih je članstvo gentlemensko zavrnilo in to v splošno zadovoljnost. — Da bomo na zborovanju slišali vse to, kar smo čitali v dnevnem časopisu in nekem zasilnem listu, smo bili pač prepričani. Ker pa ima zavita resnica ravnokotne kratke noge kakor laž, so bili zavrnjeni vsi očitki takoj z obraza v obraz, ne da bi se kdo še nadalje osmellil vzdrževati svoje trditve.

V naslednjem kratka debata:

Luznar: Trditve tov. Zupančičeve glede nepoznanja računov in prilog je: »laž«.

Miklavčič: Opravičuje nenavzočo tovarišico in zavrača Luznarjevo trditve.

Kobal: Potrdi izjavo tov. V. Zupančičeve.

Luznar: Obmolneke.

Rant: Radovlijsko društvo ni dobilo dopisa od poverjeništvu glede sestanka delegatov.

Kobal: Zavrne trditve.

Rant: Omenja v svojem govoru I. Dekl. št. 2. je čisto nekaj novega, da bi jo »hko vsj podpisali. Vnesti bi bilo le še »narodno edinstvo«. Odsedom niso smeli pristostvovati.

2. »Boj za mandate v verifikacijskem odboru.«

3. »Poročilo blagajnika« navaja, kakor stoji v Edinstvu!

4. Edinstvo odbijamo radi radičevcev.

5. Preganjanja po deklaraciji: V dokaz omenja slučaj Završnik-Kmet.

6. Poset pri ministru Pucliu — klanjanje SKS. Prvih pet točk je zavrnil tov. Lapajne sledeče:

Deklaracija je prešla svoja pravna pota.

V odseku se je obravnavala po Skalovem referatu.

Šolsko politični odsek je posloval javno. Pristostvovalo mu je največ delegatov in članstva. Navzoč je bil tudi tov. Germek. Ker ni bilo luči v določenem prostoru, je zasedal nadalje v posebni sobi Uniona. Učiteljsvo ni publika. Kompromisni predlog je v Skalovem referatu in ne vsebuje narodnega edinstva.

Pojasnilo glede verifikacij svedoči, da smo bili mi prikrajšani na mandatih ne ljubljanska okolica.

Blagajnik ni poročal na zahtevo gosp. odseka, v katerem sta bila tovaršica Smajdek in Luznar.

5. in 6. točko je pojasnil tov. poverjenik.

Ker poročilo samo tedaj ni dalo povoda za kakršnekolik društvene avanture, je moralo priti na vrsto načelo o narodnem in državnem edinstvu, ki naj bi kot Ahilova peta mudila gotov uspeh. Kljub temu, da je predsednik opozarjal, naj se nikdo ne igra z našimi narodnimi čustvi in ne vlačil narodne svetinje na agitacijsko polje in v polemiko, ki se ima vršiti na drugih toriščih, v to vplekanih, ne pa v strogo stanovski organizaciji, se je hotela izglasovati nezauznica delegatom v ovojno načela o narodnem edinstvu, česar pa predsednik nikakor ni dopustil v glasovanje, pač pa se je izglasovala zaupnica z odhodom 36 članov napram 56 preostalih.

Ko se je izvršila nadomestna izvolitev 3 članov odbora, v katerega so vstopili tov. Rojc, Horvat in Jerše, je prevzela funkcije blagajnika tov. Slaparjeva, tajnika pa tov. Andr. Rojc.

J. L.

Prosveta.

KDO JE ZA NARODNO EDINSTVO.

O tem bi se lahko mnogo pisalo. Imamo pač različne pojme. Eni mislijo, da so storili dovolj, ako kriče: »jaz sem, ti nisi«, pri tem pa dobro vedo, da so ravno ti njihovi objasnenci dejansko pokazali več, kot vsi kričaji. Drugi so mnenja, da je dovršeno vse, ako se udeležujejo pri strankah.

Kje pa se začne delo za narodne ideje, nam je najboljšje pokazal tov. Lapajne iz Cerklje. Pričel je tam, kjer bi moral pričeti vsak. Evo vam njegove šol. prireditve.

Kdo naj se ne spomni »V boj za staro pravdo«. Igra je sestavljena iz petih delov: 1. Sveta vera, 2. sv. Ciril in Metod, 3. ustoličenje, 4. kmetijski upor, 5. Ilirija.

Snov je povzeta iz zgodovinskih virov in razmer sedanje generacije, ki obdaja pisatelja.

Kako krasno nam je podal v 1. delu boj med pagani in kristjani; razvoj narodne prosvete in krščanstva v 2. delu; koliko ljubezni je vzbudil za neodrešeno Koroško v 3. delu. Kje je kmet jasneje videl današnjo svobodo, kakor v 4. delu, ko vidi robstvo svojega prednika, vpreženega v plug, kje večjega navdušenja po samoozbrazbi in omiki, kakor v 5. delu.

Mislim, da je dovolj, ako je bivši pokr. nam. Hribar, poslan od kabinetne pisarne, zahteval prepis epiloga, šefu prosv. odd. Skabermetu pa je rekel: »Tako se dela za vzgojo naroda«.

Nič manjše vrednosti ne zasluži njegovo drugo lastno delo »Posavje«. Kako je peljal to planinsko hčerko od iztoka do izliva. Cela naša domovina je bila pred nami na dlani. Nastopili so vsi dotoki Save. Jasno je videl vsak njih izrabljeno in neizrabljeno moč. V tem igrokazu je opisal v krasnih prizorih življenje prebivalstva vseh pokrajin, njih nacionalne običaje, pokazal narodne noše in domače izdelke, to nezadovoljnost prebivalstva, tam potrebo verske in nacionalne strpljivosti. Mnogim se je orosilo oko, ko se je bratska ljubezen ob izlivu Save v Donavo razlila v tugo in zakletstvo črno opravljenega Soče. Kmet ob Savi, ki jo je spremljal tja iz doline Planice pa do Beograda vzhicen gleda v bodočnost ujedinenega popolno odrešenega Jugoslovenstva.

Če je sreski ref. g. Rus slišal med publiko: »Smo mislili, da kaj znamo, sedaj šele vidimo, da nas otroci daleč presegajo«, pač vemo, da so mali igralci lepi vsebinski primerno igrali in trud učiteljsva ni bil zaman.

Sam sres. ref. g. Rus pa je rekel, da bi se to delo vprizorilo v drž. gledališču na dan učit. kongresa v Ljubljani, ki se je isto leto vršil.

6. decembra 1925 so v Cerkljah vprizorili »Sv. Miklavž«, sestavljen po dr. Lahovih igricah. V tej igrici je polno jugoslovenskega idealizma in da je bil nacionalni moment še jačji, je tov. Lapajne združil dve v eno.

Kako vlečejo ljudi te prireditve, je bilo dokazano z nabitno polno dvorano, ljudstva ni odvrčalo ta dan slabše vreme in ne zima.

28. junija 1926 je bila vidovdanska proslava. Povabljeni so bila k sodelovanju vsa društva iz Cerklje. Nastopilo je postopoma vseh 6 razredov. Bilo je veselje gledati sigurnost malčkov iz II. razreda pri telovadbi; tak nastop doseže le večja roka. Ljubko petje I. razreda, navdušenost deklamatorjev ostalih razredov, prednašajoče deklamacije prežete nacionalnega duha, so nas očarale.

V govoru je tov. Lapajne pojasnil, kar je bilo preprostim nerazumljivega, v glavnem pa povdarjal pomen Kosovoga in Gosposvetskega polja za nas.

Učiteljsvo se je zavedalo svoje dolžnosti in je obilo prišlo iz okolice v Cerklje.

Moralen uspeh med ljudstvom pa tak, kot ga ne bi dosegel s se tako impozantnim političnim shodom. Kam je padlo seme narodne ideje, se je razvidelo iz pogovorov priprostih mož in žen ki so se slišali v dvorani med pavzami.

Vliti v svoja dela toliko nacionalne ideje, toliko domovinske ljubezni more šlovek, ki so mu fraze tuje — delo vse.

In taka dela tako dovršeno z otroki vprizorititi more le skupno delo učiteljsva na šoli.

Mnogo je med nami skromnih — tihih narodnih delavcev, ker so tihi — so protidržavni.

Za take izbruhe je treba gluhih ušes, saj je dovolj zavest, da gre delo med narodom za narod v klasje.

Za velike ideje se vzgaja narod s strpljivo vestjo in ljubeznijo!

M. M.

Upokojitve, napredovanja in imenovanja.

— **Imenovanja učiteljskih novincev v II. kat. 5. skup. s 60% pol. pl.** (Uvrstitev je razvidna iz »Ročnega Kataloga«, ki ga je izdala Učiteljska tiskarna): Pri Sv. Antonu nad Rajhenburgom **Franja Torelli**; v Sevnici **Srečo Vutkovič**; v Senovem **Stanislav Zobjek**; v Zdobah **Ema Strgar**; na Sinjem Vrhu **Silvo Perhovec**; v Radovici **Vida Vardjan**; v Maverlenu **Božidar Černez**; pri Sv. Ožbaltu **Milan Milkovič**; v Polcmu **Angela Drobnič**; v Dragi **Anica Bartol**; v Loškem Potoku **Henrik Zdešar**, **Fran Remškar**, **Milena Bajčič**, **Vera Bajčič**, **Marija Paternoster**; v Dobropoljah **Marija Kobal**; v Oslinici **Marija Petelin**; v Banjaloki **Angela Ambrožič**; v Brigi **Fran Dolinar**; v Kočevju **Mirko Vidmar**; v Dvorski Vasi **Anton Strah**; v Javorju **Ivan Lukovšek**; v Kranju **Albin Završnik**; v Podlonku **Anton Belihar**; v St. Jerneju **Gabrijela Grim**; na Raki **Franja Urek**, v St. Rupertu **Fran Lunaček**; v Čadražah **Vačlav Požar**; v Veliki Dolini **Marija Bostele**; v St. Janžu **Fran Košca**; v Laškem **Sonja Potočnik**; na Primorskem **Franja Širnik**; v Zalni **Angela Bernot**; v Zapotoku **Marija Kalan**; na Grosupljem **Erika Pavletič**; na Golem **Pavel Japelj**; na Brezovici **Andreja Skulj**; na Ježici **Vladimir Korbar**; na Vrhniki **Anica Rape**; pri Sv. Vidu nad Cerknico **Ciril Zalahor**, **Josipina Pajek**; pri Sv. Trojici **Fran Strus**; v Toplicah pri Novem mestu **Martin Slibar**, **Danica Zen**; v Žužemberku **Branka Ambrožič**; na Dvoru **Vladimira Zen**; v Bohinjski Srednji vasi **Vida Kocijančič**.

Novosti za jesen in zimo

Vsakovrstno sukno za obleke in suknje v veliki izbiri. Naj-novejši vzorci za damske plašče. Ugodni plačilni pogoji. Na željo se pošljejo vzorci.

A. & E. SKABERNE, veletrgovina LJUBLJANA

KNJIGOVEŠKE POTREBŠČINE VSEH VRST IMA STALNO V ZALOGI „ŠAGRIN“ LJUBLJANA, Miklošičeva c. 6.

Pelikan

ZALOGA BARV, TUŠEV IN RADIRK POVSOD NA ZALOGI — TISKOVINE NA ZAHTEVO GÜNTHER WAGNER, WIEN X./1.

Pravkar izšlo! NOVO! Pravkar izšlo!

A. Novak: RISANJE s podrobnim učnim načrtom in navodilom za prvih osem šolskih let.

Delo obsega v posebnih ovitkih predloge za I.—II., posebej za III., za IV., V., za VI.—VIII., posebej perspektivo za VI.—VIII. in naposled geometrijsko risanje za VI.—VIII. šolsko leto. Na čelu predloga je drobna 52 strani broječa knjižica s potrebnimi navodili in podrobnim učnim načrtom za vsa leta osnovne šole. — Cena v močni lepenki opremljeni zbirki z okusnim zunanjim napisom znaša Din 500—

Novakovo »Risanje« je odobreno od prosv. odd. za Slovenijo ter je neobhodno potrebno učilo za vsako osnovno in meščansko šolo. Da se omogoči nakup znamenitega dela, je založništvo pripravljeno dovoliti učiteljsvu plačevanje v 2—4 zaporednih mesečnih obrokih.

Naročila sprejema KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI, Frančiškanska ul. 6.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5.—

UPRAVA ZVONČKA

ima več vezanih in nevezanih letnikov na prodaj in sicer boljše vezane à 60.— Din, navadno vezane à 45.— Din in nevezane à 30.— Din. Dalje ima nešteto posameznih števil vseh letnikov à 3.— Din komad na razpolago.

ZGODOVINSKO UČNO SNOV,

ki jo predpisuje novi učni načrt, dobite v J. Neral: »Zgodovinski čitanki«, ki jo je založila Učit. tiskarna v Ljubljani. Cena je 15 Din.

MIZARSKO ORODJE,

kompletno po 40 komadov ali posamezno, je na prodaj. Je neobhodno potrebno za rokotorni pouk. Poizve se v upravi UJU Ljubljana.

Noben ljubitelj in pospeševatelj lepega mladinskega petja ne sme biti brez najnovejših Pregljevih pesmaric

NAGELJČKE,

Prva zbirka — za srednje stopnjo osnovnih šol — vsebuje 66 ponajveč narodnih pesmi (18 eno-, ostalih 48 lažjih dvoglasnih), 49 strani, cena Din 20.—

Druga zbirka — za višjo stopnjo osnovnih šol, kakor tudi za meščanske šole in za nižje razrede srednjih šol — vsebuje 61 tudi največ narodnih pesmi (49 dvoglasnih in 12 lažjih troglasnih), 73 strani, cena Din 26.— V zalogi je še tudi lani izšla zbirka: 30 trogl. mladinskih zborov. Cena 20 Din.

Naročila je nasloviti na **Cirila Pregelj**, učitelja v Celju (samozaložba).

NOVI UČNI NAČRT ZA OSNOVNE ŠOLE

zahteva, da se vrši domoznanski in zemljepisni pouk po sreskih okrožjih. Opozarjamo zato na zemljevid, ki obsega kamniški okraj, nekaj kranjskega okraja in ljubljanske okolice. Tovariši in tovaršice! Segajte prido po njem. S tem koristite tudi Učiteljskemu konviktu, ki je zemljevid založil.

SKOBELNIKI

za obdelovanje lesa, v najboljšem stanju, pripravi za rokotorni pouk, so po nizki ceni na prodaj. Oglase na upravo UJU Ljubljana.

NOV ROČNI ZEMLJEVID SLOVENIJE

izide v založbi Učit. doma začetkom oktobra, ker je Pirce-Dimnikova izdaja docela pošla. Cena mu bude precej nižja od sedanje. Prednaročila sprejema že sedaj U. D. v Mariboru.

UPRAVNIK ZA VINOGRAD IN MALO POSEST

v bližini Maribora se išče. Ugodno za vpokojence po možnosti brez ali vsaj malo otrok, ki bi se pa moral imeti veselje za upravo in poznanje dela v vinogradu in kletarstvu. Stanovanje in gosposki hiši (vodovod, elektrika) prosto, drugo po dogovoru. Ponudbe je poslati na upravo lista.